

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban
közölendők cikkek soronként
10 kr díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

CSIK-SZEREDÁBAN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

T. vidéki előfizetőinket a lap szétküldésében előfordulható rendtelenségek s egyéb kellemetlenségek kikerülése céljából tisztelettel kérjük: sziveskedjenek jövőre a postai utalványokat egyenesen kiadó-hivatalunkhoz Kézdi-Vásárhelyre címezni.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Védjük a honi ipart!

K.-Vásárhely, 1886. július 9.

Az „Erdélyrészi M. K. Egyesület” nagyszerű, országgrészünk minden ízt átható mozgalmat szándékszik megindítani a honi iparcikkek felkarolása s így közvetve fejlesztése érdekében. Méltó az eljárás az egyesület magasztos és nagy horderejű céljához. De a míg e mozgalom iránya megtalálja a helyes medret; a míg a kiküldött bizottság elkészül a hazafiúi érzésre apelláló felhívásával: addig is tudomására juttatta hazarésztünk nemes gondolkodású fainak, hogy a kolozsvári iparosegylet helyiségeiben a honi iparcikkek, főleg az erdélyi ruhaszövetek különféle nemei a napnak egy meghatározott idejében megtekinthetők.

Tehát egy vámháborúnak kellett következní; egy vámháborúnak izgalmas napjait kellett megérni, hogy az önmagunk, nemzetünk és hazánk iránti kötelességünknek legelemibb részével tüzetesen foglalkozunk. De így is jó; jobb későn, mint soha — mondja a példabeszéd. Románia, ama gyermekkorát élő kicsiny állam, akkora erélyt fejt ki iparának megteremtése érdekében; oly lázas tevékenységgel, oly kitartó szívóssággal küzd, hogy e tekintetben bátran példát vehetnénk tőle. Gyárakat alapít, azokat adómentességgel s más állami kedvezményekkel elhalmozza; a kézműipar érdekében még meg nem engedett eszközökhöz, eljárásokhoz is folyamodik; titkos ügynökö-

ket küld hazánkba, kik paradicsomi boldogságot festve, elcsábítani igyekeznek az iparban gyakorlott fiainkat; szóval, minden megengedett és meg nem engedett eszközökkel kilépett iparának fejlesztése érdekében a cselekvés terére.

Ő velünk szemben teszi ezt, mert az iparcikkek nagy részét tőlünk kapta. Hát mi arra volnánk kárhoztatva, hogy Bécs, Brünn s Isten tudja miféle Molochoknak áldozunk? Hát csakugyan nem volna nekünk a brassói posztó, a szentgyörgyi szövőgyár szövete, a kolozsvári kalap stb. elég finom? Hát csakugyan a párisi, londoni és bécsi belyegek nélkül már egy kalapot sem tudunk venni?

Valójában megdöbbenő e gondolat. Ha mi idegen gyártmányokat pártolunk; ha a milliókat idegenek zsebébe küldjük: akkor ne várjuk, hogy a mi iparunk felvirágozzék, ne várjuk, hogy gyáraink legyenek, s ne higgyük, hogy soha vagyons nemzet leszünk. Sorakozunk s csinálunk, de ne magyar szalmatűz-féle felfolbanással, hanem kitartással, szívós erélyvel; csinálunk, mondom, e kérdésből hazafiúi kérdést, s határozzuk el, hogy csak honi iparcikkeket vásárolunk. A melyik kereskedő városunkban ilyen iparcikket kezd árulni (de nem Bécsben utáncsináltat), azt tömeges megrendeléseinkkel tüntessük ki, míg attól, a ki a honi szövetet mellőzi, még czérnát se vegyünk. Többen vagyunk már, a kik egy ilyen egyeletet akarunk alakítani, alapszabály s tisztviselők nélkül, hogy a tisztségekre aspirálás ne buktathassa meg az egyesületet. Bár nőink is ez eszme körül sorakoznának s lennének védői a honi iparnak, ne imádói a hazánkban kívül készült, olykor selejtes iparcikkeknek!

Zádor.

Oroszország szerződésességéről érkeznek fontos hírek. A berlini nemzetközi békeszerződés megállapodásán tette tul magát Oroszország. A czár ukája kimondta, hogy Batum többé nem szabad kikötő s hogy a berlini szerződés 59-ik cikkét egyoldalulag önként felbontja. Oroszország ezt már körjegyzékben tudatta is a hatalmakkal.

Székely-egyleti közgyűlés és a székelyföldi iparmuzeum megnyitása.

Maros-Vásárhely, 1886. jun. 30.

I. Második nap.

A közgyűlés.

A közgyűlés a vármegyeház nagytermében tartott. Talán sohasem volt e nagyteremben ily valóban szép közönség. A nagy számban megjelent férfiközönségen kívül az

érdéklődő hölgyeknek egész koszorúja jelent meg.

A székely-egylet központi választmánya részéről jelen voltak: Hajós János elnök, Deák Farkas alelnök, Nagy Gábor titkár, Gidófalvy István pénztárnok és Ráth Károly, a székelyföldi iparmuzeum szervező bizottságának elnöke.

A magyar kormányt, illetőleg kultusz-minisztériumot Szalay Imre kultuszmin. osztálytanácsos képviselte, kit az elnök a közgyűlésnek bemutatván, a közönség élénken megjelzett. Élénk éljenzésben részesült Tisza Kálmán miniszterelnök ö exaiája, ki az ügy iránti élénk érdeklődésének, sok egyeben kívül, az által is kifejezést adott, hogy ez alkalommal 100 frt alapítói összeg lefizetésével a székely-egylet tagjai sorába lépett be, a mely körülmény egymagában fényes czáfolat az egyesek tulbuzgóságából eredő kicsinyeskedő azon véleményére, hogy a nemzet nem bizik a székely-egylet életrevalóságában és ígéreteinak beváltásában. Ily magas helyről jövő bizalmi votum rendkívül jó hatást keltett a székely-egylet körében; valamint örömmel és élénk éljenzéssel fogadtattott a gyűlésen jelenlevő bájos özvegy gr. Teleki Gézané, Bethlen Margit grófnőnek a közgyűlésen be is fizetett száz forint alapítványa és rendes tagoknak önként, minden felszólítás nélkül való jelentkezése.

Két székely megye főispánja — Maros-megyéé: báró Bánffy Zoltán, és Udvarhely-megyéé: id. Dániel Gábor — is megjelent a székely közgyűlésen, a hol a többi is oly örömmel láttuk volna. Jelen volt a disz-székelynek már felavatott Ober-schall Adolf kir. it. táblai elnök, Szent-Iványi Gyula kir. táblai tanácselnök, Szentmarjay Dezső kir. törvényszéki elnök.

Jelen volt a székely-egylet marosvidéki választmánya, ugybuzgó elnöke: Kovács Ferencz apát vezetése mellett. Ott voltak a különböző egyletek és testületek küldöttsegei és képviselői.

A közgyűlést Hajós János egyleti elnök nagyszabású beszéddel nyitotta meg, mely élénk éljenzéssel fogadtattott.

Az elnöki megnyitó beszéd után Deák Farkas egyleti alelnök üdvözölte Hajós János székelyegyleti elnököt a Lipót-rend lovagkeresztjével mai napon történt kintüntetése alkalmából, jobbagyi hódolattal köszönve meg a királyi kegyet s a kormány figyelmét, hogy a székely-egylet 10 évi fennállását és elnökségét jubiláló elnököt épen a székely-egylet közgyűlése és a „Székelyföldi iparmuzeum” megnyitása alkalmából tüntette ki s így elnökünk által mindnyájan megtisztelve és figyelemre méltatva érezzük magunkat. Élteti az elnököt és óajtja, hogy az újabb 10 évi cyclust is a székely-egylet s a közügyek élén, jó erőben, egészségsben ünnepehesse!

A felhangzott viharos éljenzés után Hajós János meghatott szavakban fejezte ki köszönetét és jobbagyi hódolatát a legfelsőbb helyről jött kintüntetés és a kormány figyelmé iránt, mint a mely a zajtalan, szerény munkálkodást is észreveszi, figyelmére méltatja és elismerésével buzdítja, hogy — az itt-ott netán mutatkozó kicsinylések dacára

— el ne veszítsük kedvünket a társadalmi téren is szolgálni a közügyet, a hazát. Igéri, hogy mint eddig kitartással és igaz lelkesedéssel szolgálta a székely-egylet és székely nemzet ügyét, úgy az elismerés által buzdítva, jövőben is tenni fogja, a míg csak Isten éltetni fogja. Hogy meddig teheti, azt meg nem mondhatja; hanem hogy élete utolsó perczéig a székelység ügyének szenteli életét, azt ünnepelesen igéri.

A felhangzó viharos éljenzés után Kovács Ferencz apát, a marosvidéki választmány elnökének indítványára a közgyűlés ez ünnepélyes mozzanata jegyzőkönyvre vétetni határozottatott.

Nagy Gábor, a székely-egylet derék titkára olvasta fel ezután jelentését az egylet ez évi tevékenységéről, mely a napilapokban már szó szerint közölve lévén, itt csak az E. M. K. E. egyesülésre való felhívása el nem fogadásának indokait említjük fel. Az egyesületi titkár felolvasta az E. M. K. E. munkaprogramjának azon részét, a mely a székely-egylettel való egyesülés eshetőségéről szól. És valóban olyan élesen van itt indokolva, hogy a székely-egylet csak azon esetben egyesülhet az E. M. K. Egyesülettel, ha nem érez erőit magában, hogy magasztos céljait sikerrel szolgálhassa, — hogy a közgyűlésnek még azon tagjai is, kik interpellálni szándékoztak az elnökséget, hogy a központi választmány egy ily fontos kérdésben a közgyűlés nélkül miért határozott: elállottak e szándékuktól és tudomásul vették a vállalt közzeműködést úgy is kilátásba helyező, de az erőtelen-ség alap nélküli vádját be nem ismerhetvén, az egyesülést ily kijelentéssel el nem fogadó választ, mert a központi választmánynak, ily kijelentések mellett, egyebet tenni nem lehetett.

Az elnöki és titkári jelentésekre vonatkozólag Lázár Ádám indítványára kimondattott, hogy azok egész terjedelmükben jegyzőkönyvre vétetnek, és a titkári jelentésnek az E. M. K. E.-re vonatkozó része kivételével tudomásul vétetnek. A titkári jelentés jelzett része az indítványok során Lázár Ádám határozati javaslatával együttesen határozottatott tárgyalatni.

Sándor Kálmán indítványára az elnöki és titkári jelentés jegyzőkönyvre-vételével kapcsolatosan a székely-egylet központi választmányának, az egylet és a székelység érdekében kifejtett ügybuzgóságáért, az egész Székelyföld tulajdonát képező „Székelyföldi iparmuzeum”-nak a székely fővárosban való létrehozásáért, a „Székelyföldi iparmuzeum” szervező bizottságának és különösen Turóczy Adolf és Ráth Károly társelnököknek a kivitel körül kifejtett nagy tevékenységükért jegyzőkönyvi elismerés, köszönet és bizalom szavaztatott.

A titkár előterjesztette Gidófalvy István pénztárnok jelentését, a mely szerint a székely-egylet pénztára a megelőző években soha sem volt annyira igénybe véve, mint ez évben, midőn csak a „Székelyföldi iparmuzeum” szervezésére négyezer forint adatott ki, habár a nagy részben ajándékokból beszerzett „Székelyföldi iparmuzeum” értéke a tízezer forintot is meghaladja s a „Magyar-francia biztosítótársaság”-náltüz ellen tízezer forint értékben is van biztosítva.

Az alapítók 30,000 forintot tesznek és e négyezer forint az alapítók kölcsönözve lett addig, míg az évi jövedelmekből, pár év alatt, az alapítók javára visszafizethető lesz. A jövő évi bevételek terhére 2000 forint vétetett fel a „Székelyföldi iparmúzeum” céljaira a költségvetésbe.

Az egyetemi pénztárnoknak, lankadatlan buzgalmaért és pontosságáért, a számvizsgáló bizottság indítványára jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott.

(Folytatása következik.)

Székelyfy.

Iskoláink nyilvános vizsgálói.

Kézdi-Vásárhely, 1886. jún. 28.

III.

A községi fiúiskola 4. a leányiskola 6 osztályának vizsgálatai június 21., 22., 23., 25. és 26-ik napjain tartattak meg, mondanunk sem kell, hogy a szülők és melegkeblű tanítványbarátok tömeges és állandóan nagyszámú jelenléte s kitartó, figyelmes meghallgatása mellett. Valóban mint örömdetes jelenséget kell följegyeznünk, hogy hova-tovább, annál nagyobb mértékben emelkedik, fokozódik a tanítvány iránti érdeklődés, sőt az áldozatkészség is; s hála Istennek, hogy kezdik belátni, miszerint az iskola ügyénél nincsen fontosabb, pártolásra méltóbb s hogy „a népnevelés nagy feladatát az iskola és a család közösen tudják csak megoldani”.

A vizsgálatoknak csaknem mindenikét Kovács István ref. lelkész, iskolaszéki elnök ur vezette kiváló szakértelmének, odaadó ügybuzgóságának megfelelő tapintatossággal, kitartó figyelemmel. A vizsgálatokat akként vezetni, hogy azok mindenik tárgyból, az elvégzett tanítási anyagról egy, bár kivonatos, de a növendékek szorgalmát, képességét, a tanító szakképzettségét egy kekegésben föltüntető képet nyerjen a hallgatóság: nem csekély dolog s mi nem tudjuk eléggé helyeselni a t. iskolaszéki azon bölcs intézkedését, hogy az összes vizsgálatok vezetését olyan tagjai kezébe teszi le, a kik erre hivatásuk s végzett magasabb tanulmányaiknál fogva inkább — s tán nem sértjük meg az iskolaszéki más hivatású, különben nagy ügybuzgósággal s áldozatkészséggel bíró tagjait — s legfőképpen vannak hivatva. Teljes, tömör képeket látnunk az évi fáradság eredményeképpen bemutatva a vizsgálatokon is s ezt ha mi egyfelől a tanító urak lankadatlan munkálkodásának, másfelől a vizsgálatok derék vezetőjének tudjuk be: csak az igazságnak teszünk eleget.

Részleteiben tán nem is lenne mondani való. Nem tartjuk fölöslegesnek azonban még is megjegyezni, hogy az I. fiúosztály növendékei feleleteinek értékét kissé csökkentette az a körülmény, hogy a növendékek egy része he'kan, alig hallható hangon felelt a hozzá intézett kérdésekre. Ezen annál inkább csodálkozunk, mert a tanító ur maga eléggé mérsékelt s nyájas hangon beszél növendékeivel, s mert csak „zajosan beszélő tanítónak vannak ellenkezően beszélő tanítványai”; a II. fiúosztálynál a példányszerű fegyelmet s különösen a számtanban elért eredményt kell kiemelnünk; s míg a III. fiúosztálynál a rajzban tett szép előhaladást, s a történelem s földrajzból adott feleleteket említjük föl kiválóbb elismeréssel, addig a IV. fiúosztály vizsgálatában ohajtottunk volna, hogy a tanító ur a számtanból ne csak a tízes törtek összeadását kivonását kérdezze, hanem mutatta volna be, hogy a közönséges törtekből is mennyit tudnak növendékei. E tárgyból nem nyertünk teljesen tájékozott képet, mely a többivel egyenlő színben látszott volna. Hogy a tanító ur a helyes írás- s nyelvtanra gondot fordított, kellemesen győződünk meg a feleletekből s írásgyakorlatokból. De egyáltalán nem elégitett ki a növendékek fegyelmességére, a nélkül azonban, hogy ennek okát tán a tanító ur e tekintetben való gondatlanságában akarnók megmagyarázni. Ezen utóbbi nézetnek a vizsgálatok vezetője is kifejezést adott. A III. és IV. fiúosztályban a testgyakorlat és mű-ének tanításában is nagyon jó sikert ért el azok tanítója Barabás Mór ur s különösen

a testgyakorlatban az útemszerű lépésben meglehetősen jártasságot szereztek a növendékek, mint szívesen jegyzünk fel.

A leányiskolai I. osztály növendékeitől hallott feleletek a tanító ur kitűnő szorgalmát fényesen beigazolták s ezt mondjuk a II., III., IV., V. és VI. osztályok tanítóit, illetőleg tanítónőit által föltüntetett elismerésre méltó eredményekről is. Csupán a II. leányosztály fegyelmezéséről van egy szerény megjegyezni valónk. S ez az, hogy nem tartjuk egyáltalában szerencsésnek a tanítónő kisasszonyoknak sem fegyelmezési modorát, sem a növendékekkel szemben használt hangját. A legjobb növendék is félve, rettegve felelt a vizsgálaton a k. a. kérdéseire s ezt mi az ellenszenvesen tartott tulságos komor hangnak s vajmi kevéssé nyájas fegyelmezési, bánási módnak tudjuk be. Való és igazságos nyilatkozatunk serkentse a különben nagyon szorgalmas, munkás tanítónő k. a.-t a növendékek természetének, kedélyének jobban megfelelő fegyelmezési s bánási mód alkalmazására, mi, hogy úgy is lesz a jövőben, jogunk s komoly okunk van remélni.

Általános tapasztalataink is vannak s ezeket a következőkben összegezzük a községi iskolára vonatkozólag:

1. A tanító-testület mindenik tagja nagymértékben igyekezett arra, hogy maga is irodalmilag helyes nyelven, tiszta kiejtéssel, érthetően beszéljen, s tanítványai is ekként fejezzék ki magukat, a mint ezt minden iskolás növendéktől meg kellene s tán lehetne várni. Tájékoztató szerinti beszélés, természetesen, most is volt hallható, azonban ennek lektüzdése nem kis odaadást, türelmet igényel s mi hogy a tanítótestület részéről meg volt s meg lesz ezután, a jövőben is, hisszük s kérjük is rá tanítóinkat.

2. A növendékek fegyelmezése, dacára azon sajnós körülménynek, hogy a házi nevelés nagy részben nem odaadó, sőt határozottan gondatlan e tekintetben: teljesen kielégített, a felsorolt egy körülményt kivéve. Látszik, hogy az iskolák vezetése egy igazgató kezébe van letéve s hogy ennek figyelmes tapintatossága alatt a testület igyekezik minden utat, módot elkövetni a fegyelmezés kérdésének egyöntetűvé s helyessé tételére.

3. Bár mindenik osztálynál meg volnánk elégedve a bemutatott írás mutatóvonalakkal, egyen-egyenként, de nem lehetünk általában. A közmondás szerint: „A hány ház, annyi szokás”, „a hány ember, annyiféle írás”; s úgy: a hány tanító, majdnem annyiféle írás kinyomtatást látnunk mi is a növendékek mutatóvonalain, annyira, hogy mindenik osztály írásmutatóvonalai tanítójuk írásának jellegét hordja, csaknem egészen felismerhetően, magán. Itt egészen helyén látnók a szakrendszert behozatalát, hogy t. i. a szépírást mindenik osztályban egyöntetűen egy tanító tanítsa, mert csak így lehet az eredmény olyan, melyet mindenki gyönyörrel szemlélhet. Természetes, hogy ez csak akként lenne elérhető, ha a rég ohajtott külön szépírási és rajztanítói állás rendszeresítettnek. Erre pedig kevés reményünk lehet. Az iskolaszéki vagy tán a tanítótestületnek kellene erre valami közvetítőt kitalálni.

4. A fiúiskolának III., de különösen IV. osztálya tulságosan meg van terhelve feldolgozandó tananyaggal; ez a negyedik felemlíteni valónk. E két osztályban annyit végezni el, mint a leányiskola III., IV., V. és VI., tehát 4 osztályában: csak olyan nagy türelemmel s szorgalommal lehetséges, a milyent a tanítótestület minden tagja tanúsított a lefolyt évben is; hisz csak, hogy egyebet ne emlitsék föl, pl. a számtanból a IV. osztálynak a tízes és közönséges törteket kell eltanítani, pedig a hozzáértők jól tudják, hogy csupán egyik féle törteknek eltanítása is bővön elég a még csak 9 éves tanulóknak a feldolgozásra, megérthető reprodukálására. Jól tudjuk, hogy ez a körülmény a mi sajátos viszonyaink miatt van e stádiumban, s azt is belátjuk, hogy az V. és VI. osztály beállítását a növendékek iskoláztatására egy s más s tán sok hátránnyal járna, s épen azért ha nem is kívánjuk, hogy az V. és VI. osztály felállítassék, de szeretnők, ha a t. iskolaszéki igyekeznék módot

keresni s találni arra, hogy a tanítási anyag redukáltassék.

A háromszéki megyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet elemi és női ipariskolájának vizsgálati fejezték be a sort június 28-án. A vizsgálatokat nagy és szép közönség hallgatta buzgó érdeklődéssel végig; a vidékről is látnunk nemese gondolkozókat, például Br. Szentkereszty Stephaniet, az intézet elnökét, Br. Szentkereszty Irént, öz. Cserey Jánosné stb. Az elnöki terhes tisztet Székely János lelkész, iskolaszéki elnök ur teljesítette szokott ügyérdeklőséggel. Minket — valamint a jelenvolt szépszámu közönséget is — nagyon megleptek az árva növendékek kedélyes, örömtől, meglegedéstől s az egész erejétől duzzadó nyílt arcza, világos, tiszta, értelmes feletei, a gondos tisztaság, s a helyes, humanus alapra fektetett fegyelmezés, a melyben ez évben is részesültek a növendékek, mert ennek kinyomtatást látnunk a vizsgálatokon. Az egyes tantárgyakból bemutatott siker a meglegedésre teljesen méltó volt, de különösebben mégis kiemeljük a számtant, nyelvtant, történelmet, földrajzot, természetrajzot s szívesen méltányoljuk a nevelés és tanítással foglalkozó derék igazgató s az ifju, de kiváló szorgalmu család-tanítónő Hadházy Julia k. a. kifejtett buzgó munkásságát. Ha ilyen kezekbe lesz letéve az intézet elemi iskolájának tanítása: úgy nincs okunk féltetni az árvákat, hogy elvesz-
nek, sőt hisszük, hogy valóban hasznos tagokat ad ez intézet a társadalomnak. E meglegedést keltette fel bennünk az ezzel egyidejűleg vizsgázott női ipariskola is. Ebben az igazgató s a női ipartanítónőn kívül még 4 bejáró tanerő is tanított; s hogy szép sikerrel, azt a vizsgálatok vezetője ki is fejezte s így én még csak a női ipariskolának legfontosabb tárgyára: a női munkákra vonatkozólag említem föl a jelenvolt női közönség azon bíráló s elismerő nézetét, hogy ilyen általánosságban, széles körben kiterjedő női munka tanításra, s oly szép productumok előállítására csak azon intézet képes, melynek olyan képzett, fáradhatatlan ipartanítónője van, mint ez intézetnek.

Az elméleti vizsgálatokat az árva leányoknak a gazdasszonyi ismeretekből tett vizsgája fejezte be. Szakácskodás, mosás, téglázás, majorság-gondozás, ellátás stb. ide tartozó gyakorlati ismeretek elsajátításában az elméletiekkel egyenlő sikert értek el a növendékek; méltók ezért is a dicsőretra.

Ezekben mondtam el a mi iskoláink vizsgálatairól szerzett szerény tapasztalataimat, nézeteimet; tudom, hogy tán nem mindenkinek teljes meglegedésére s nézetével egészen megegyezően; de a mit mondtam: azt teljesen jó a karattal, a tanítvány iránti meleg érdeklődésből tettem.

Arisztides.

Fürdői levél.

Torjai Büdös fürdő, 1886. július 5.

Móttó: Jaj, beh hideg van!

Tisztelt szerkesztő ur!

Minthogy ilyen hideg időben hosszabb levél megírására teljesen képtelen vagyok: bocsásson meg, hogy első levelemet ily rövidre szabom; hanem, tudva azt, hogy a t. szerkesztő ur is ismeri a természet törvényének azon szabályát, mely azt mondja: „A hideg mindent összehúz, a meleg kitágít”, hiszem, hogy megbocsát, s én viszont ígérem, hogy majd melegebb időben tágasabb levéllel fogok alkalmatlankodni.

Ha netalán össze-visszakusztált soraimból azt vélne a t. szerkesztő ur, hogy azokat egy 80 éves öreg ur reszkető kezei nyomorították a papirosra: felvilágosítom, hogy én a világért sem vagyok öreg s a sorok össze-visszakusztálásának nem a reszkető kéz, sem a kor, hanem az átkozott hideg az oka.

Hígyje el a t. szerkesztő ur, hogy a mióta itt vagyok, még a napot nem láttam; örökös köd borítja a tájat, annyira, hogy Angolországban képezem magamat. Időtöltés? ... (jőjön el a te országod!) ... azt ilyen időben nem ismerjük. Reggel felkelünk azért, hogy este lefeküdhessünk, mert ha fel nem kelünk, nem lehetne az életrend azon szabályát megtartanunk, mely azt parancsolja:

„Este le kell fektünni, hogy az ember nappali fáradsalmair kipihenje.” (Közmét legyen mondván, — mint a széki mondja — itt nem azért fekszünk le, hogy pihenjünk, hanem hogy ne unatkozzunk.)

Egyetlen időtöltésünk a „kancsinó”, ha van kivel játszani; de — fájdalom — nem igen van, kivel.

Szóval, jelenleg sem jó idő, sem időtöltés, sem közönség nincs, de reményünk van, hogy egy pár nap múltán mindhárom lesz.

Most, mivel kezem a pennára fagyott s így képtelen vagyok tovább írni, azon kérelemmel zárom be levelemet, hogy majd egy jobb időben, kellemesebb időtöltésről s nagyobb közönségről irandó levelemnek becses lapjában tért adni sziveskedjék.*)

—y—s.

Szinészet.

Kézdi-Vásárhely, 1886. júl. 10.

Szathmáryné asszony, a budapesti nemzeti színház kitűnő művésznője, csütörtökön kezdémeg vendégszereplését Szigligeti „Fenn az ernyő”, nincsen kas” című pályanyertes vígjátékával. Nem czélunk a vendégművésznő fényes alakításáról bírálatot mondani, s csupán azon általános lebilincselő hatást akarjuk konstatálni, melyet a mi kedves vendégünk igazi művészete közönségünkre gyakorolt. Az az igazság, mely Szathmáryné asszony magas művészetében nyilatkozik s mely őt a magyar színészet legünnepelebb alakjai közé emel, minálunk is hódított: egyenesen a közönség szívéhez talált, az öröm és lelkesültség lángját gyújtván fel abban. S ha közönségünk nem tudott is a művésznőhöz méltó kifejezést adni elragadtatásának, a mit adott, az az őszinte tisztelet és lelkesültség hangja volt. Egy ünnep volt a mai nap, melyen tapssal, viharos éljenzessel, virággal és kihívásokkal, a szeretet és rokonszenv tüntető jeleivel igyekezett közönségünk kimutatni, hogy meg tudja becsülni a művészetet s hogy tud lelkesülni azon jelesekért, kik hosszú pályafutásuk alatt becsületet és dicsőséget szereztek a magyar színészetnek.

Ennyiben konstatálva a mai előadás eredményét, a közönség szíves tudomására kívánjuk hozni, hogy a vendég művésznő még csak háromszor fog fellépni, ugyint: szombatn „A mama”, és vasárnap „Egy jó madár, vagy a hivatlan vendég” című kitűnő vígjátékokban; kedden meg a művésznő jutalomjátéka leend. Azt hisszük, nem szükséges ezen sokat ígérő előadásokhoz az ajánlgatás, s csupán annyit kívánunk megjegyezni, hogy a keddi jutalomelőadásul kitűzött „Budapesten” című vígjáték egy, a fővárosba felkerült egyszerű széki házaspár viszontagságait tárgyalja igen muleságság alakban; azért tehát kétszeres érdeklő bir reánk nézve. Az első est sikere után ítélve, meg vagyunk győződve, hogy műpártoló közönségünk kész örömmel teljesíti ez után is a művész és vendég iránt tartozó kötelességét.

Ezen alkalommal csupán az igazság kedvéért demontálnunk kell azon téves állítást, hogy a vendég művésznő még egy alkalommal vendégszerepelt városunkban. Ezen állítás téves információ alapján foglalt helyet lapunk múlt számában, mit ezennel visszavonunk.

0.

Válasz Arisztidesnek.

Kézdi-Vásárhely, 1886. júl. 6.

Valaki a „Székelyföld” folyó hó 4-iki számában „Iskoláink nyilvános vizsgálói” elmélkedvén, figyelemében részesítette a felső népiskolát is. Az érdemes cikkirő nem meri ugyan a maga tisztas ábrázatját mutatni, a mennyiben álarczban szállott ki a sikra; de azért tudjuk: ki ő; mert nagyon könnyű a madarat hangjáról megismerni. Ha csupán velem bajlódnék, nem állnék vele szóba; mert hiszen „a malis vituperari decorum est.” De ő — kétségkívűl! attól az ügy-

*) Szívesen vesszük.

Szerk.

szeretettől áthatva, mely az ő, és a hozzá hasonló kebleit duzzasztja — jónak látta egyet vágni iskolánkon is. Már ezt nem hagyjuk annyiban, édes talmi „Arisztides“ uram! Kénytelen vagyok így nevezni őnt; mert teljességgel nem találom hasonlónak ama nagy férfihuzot, a kinek neve alá rejtőzött. Azt, államférfiúi bölcsesége mellett halhatatlanná tette igazságos volta; ön pedig, tisztességgel szolván, föllent. Füllent tájékoztatásból és föllent rosszakaratból; hihetleg úgy okoskodván, hogy „calumniare audacter, semper aliquid haeret.“ Azért sokkal jobban tette volna, ha Arisztides helyett De Manx vagy Falstaff nevet választott volna, mint illőbbet az ön nemes szándékához és föllentéseéhez.

Eme mulhatlanul szükséges tájékoztató bevezetés után vegyük sorba azokat a szélnék eresztett frázisokat és helyezzük őket kellő világításba!

Legelső állítása is, hogy t. i. vizsgálatunk „csekély közönség csekély érdeklődése mellett“ tartattak meg, valótlan; mert ugy helybeli, mint vidéki tanítványaink hozzátartozóit majdnem kivétel nélkül ott láthatuk. A záró ünnepély alkalmával meg éppen zsufolva volt a terem, sőt a folyosó is, nem ásitó, hanem érdeklődő hallgatósággal. S a ki ott volt, nem kényszerűségből, hanem önként, jószántából, tehát érdeklődéssel jött. Még br. Szentkereszt Stephanie ő méltósága is, éppen városunkban időzvé, megistizte iskolánkat becses látogatásával. Voltunk tehát annyian, hogy még az ön becses személyének hiányát sem éreztük; mert az tény, hogy ön nem volt jelen.

Alább azt állítja Arisztides, hogy iskolánknak nincsen létjogosultsága. Ezt csak egy keveset tanult, fölületesen gondolkodó egyén mondhatja. Én azt hiszem, hogy oly intézménytől, a melynek célja van s e cél felé öntudatosan igyekszik, a létjogosultságot elvitatni nem lehet. Ennek az iskolának pedig meg van a célja, és ez a cél szép és magasztos. Röviden összefoglalva: az iparospályára készülő ifjaknak megadni a szükséges elméleti ismereteket, hogy belőlük értelmes, okszerű iparosok válhassanak. Lássa, ha ön valaha nemzetgazdaságtant tanult volna, most tudná, hogy a három legfőbb termelési tényező közül az iparban első szerepe van a munkának, s azt is tudná, hogy ennek, t. i. a munkának, kiindulási pontja az értelem. E nélkül nincs kellő fogamatja a munkának s nincs okszerűség az iparban. Csak értelmes, okszerű iparosok emelhetik az ipart; már pedig ennek fejlődése és felvirágzása — a mint eztán még ön is tudja — hatalmas tényezője és lényeges feltétele a nemzeti jóllét gyarapodásának. Tehát a munka kiindulási pontját: az értelem megadni az iparos pályára készülő ifjaknak, ez célja, ez hivatása a mi iskolánknak. Fájdalom, e célra való törekvésében gátolják haladását és megnehezítik munkáját az önhöz hasonló fölületes gondolkodású egyének, a kik korlátolt látási körükben fogva nem foghatván fel az intézmény messze kiható hivatását, azt és annak munkáit a közügyek kárára minden áron népszerűtlenné tenni igyekeznek.

Az önhöz hasonló ál-apostolok jobb ügyhöz méltó buzgó működésének köszönhető az is első sorban, hogy a gyermekeiket iparos pályára szánt szülők nem veszik igénybe iskolánkat oly mértékben, a mint ez a fentebb jelzett okból az ügy érdekében kívánatos volna. Hazafiatlan és kárhózas szerep az, a mit önök megmondolatlanul játszanak. Felelőjenek majd érte az utókornak.

Mit gondol ön, kiből lesz jobb, értelmesebb és okszerűbb iparos: abból-e, a ki az elemi iskola 4-ik osztályából 10 éves korban, gyenge testtel és kezdetleges elemi ismeretekkel áll be iparos tanoncznak, hogy az 5-6 éves szabott inasi időszakban testileg és szellemileg elsatnyuljon; vagy pedig abból, a ki a felső-népiskolát 15 éves korban végezve, testileg fejlődötten s a szükséges ismeretekkel ellátva lép az iparos pályára? Azt hiszem: e kérdésre csak egy felelet lehet. A felső-népiskolát végzett 15 éves ifjut bármely mester is elfogadja 3 évre tanoncznak, s így az már 18 éves korában keresetképes

lesz. Ez pedig — tekintve ama számos anyagi és szellemi előnyöket, mikkel az ily ifju a 10 éves korban tanoncznak állott és 16 éves korban felszabadult társa fölött rendelkezik — későnek egyáltalán nem mondható. Már most feleljen ön még arra a kérdésre, hogy van-e iskolánknak létjogosultsága vagy nincs?

Mindez el volt már mondva több ízben és körülményesebben is; de hát némely emberek szeméik vannak a látásra és nem látnak, füleik a hallásra és nem hallanak.

Azon állítása sem felel meg a valóságnak, hogy iskolánknál „ez évben már ipari oktatás csakis az illető szaktanító önkéntes jó indulatából történt 2-3 önként vállalkozó tanulóknak, de kötelező nem volt.“ Hát, ha ön a kosárfonást érti ipari oktatás alatt, ez igenis az egész tanév folyamán nem önkéntes jó indulatból, hanem a tanterv értelmében rendszeren tanított, s nem is 2-3 önként vállalkozó tanulóknak, hanem a harmadik osztály növendékeinek. A miből világosan látható, hogy ezen állítása is csak annyira igaz, mint a többi „személyes meggyőződés“ alapuló bombasztikus frázisai.

Miután alapos okom van hinni, hogy ön nemcsak iskolánk céljával, — a mint beigazolta — hanem tantervével sem ismeretes, itt megragadom az alkalmat, felvilágosításul egyet-mást e tárgyban elmondani. Ha ön meg nem értené, talán megérti más, és így fáradságom nem fog kárba veszni.

A kefekötés és kosárfonás nem azért tanítatják nálunk, hogy a növendékek, elhagyva iskolánkat, kefekötő és kosárfonó műhelyeket állítsanak fel. Egy pillantás a tantervbe bárkit is meggyőzhet arról, hogy ezen iparágak gyakorlati tanításának célja nem lehet más, mint hogy általa a tanulók némi kézügyességre tegyenek szert, izlésük fejlődjen és nemesejék. 10 hónap alatt heti egy pár órában tán még Arisztides uram is lehetetlennek tartaná a legügyesebb iparág elsajátításában is magas tökélyre vinni. Iskolánk most átalakulási stádiumban van, s remélhetőleg nincs messze az idő, mikor a kilátásba helyezett asztalos tanműhely fel fog állítani. E tanműhelynek az leendő célja és feladata, hogy mű-asztalosokat képezzen. Mennyiben fogja e célját elérni, azt majd a jövő mutatja meg. Igaz, hogy e tanműhelyt a mi viszonyaink között célszerűbb lenne polgári iskolával csatolni össze; mert egy ily iskola többféle érdeket szolgálna és elégitne ki, a mennyiben nemcsak iparos, hanem egyéb pályára készülő ifjak is látogathatnák. Én voltam az első, a ki ez irányban már 12 évvel ezelőtt részint a magas miniszteriumnál emlékiratokban, részint hírlapi cikkekkel agitációt indítottam. Hanem persze ezt ön nem akarja tudni, daczára annak, hogy Háromszék megye közönségének közgyűlése már 1884-ben kimondotta az én indokolt felterjesztésekre, hogy ezen iskolát polgárrivá kell átalakítani. Miért nem vált az ige mind ez ideig testté, azt nem tudjuk; pedig amióta gondnoksági intézmény életbe lépett, ennek útján is évről-évre sürgettetett az átalakulás, a mint ezt már ön is tudni kegyeskedik.

(Vége következik.)

Erdélyi Károly,
felső népisk. igazgató.

Különfélék.

— A postán feladott csomagok rendetlen kézhezjutását a közmunka- és közlekedésügyi miniszterium egy legújabb kiadott hirdetménye azzal magyarázza, hogy a feladók azokra a címzettek nevét és lakhelyét gyakran olvashatlanul jegyzik fel, vagy pedig a címet a csomag burkolata helyett papírlapra írják vagy annak ezek széléit, nem ritkán csak négy szögletét pecsét-viaszzsal a csomagra ragasztják, minek következtében a címirat igen könnyen és észrevétlenül leválik a csomagról s az cím nélkül maradván, sem a címzettnek nem kézbesíthető, sem a feladónak vissza nem szolgáltatható. A közönség tehát saját érdekében cselekszik, ha a címet világos, olvasható betűkkel mindig magára a csomag burkolatjára írja.

— Gyergyó-Szentmiklósa a főbírói állás Ferenczy István eltávazása folytán ürese-

désbe jöven, annak betöltése választás útján folyó hó 13-ára van kitűzve. Mint előre látható, a közbizalom az arra valóban érdemei szerzett közbiztatásban álló Simon Balázs rendőrbiztost és közgyámot fogja ezen állásra emelni, ki sok évi hivatalnokoskodása alatt mint ügyes és igazságos tisztviselő ismertetett meg.

— Figyelmeztetés. Tudomásomra jutott, hogy a Katrosába legelés végett hajtott marhák közül 70 drb nincs bejelentve, illetőleg beiratva. Minthogy a pásztrok szerződés szerint a be nem jegyzett marhákért nem felelősek, figyelmeztetem illető tulajdonos urakat, hogy a bejegyzést Jancsó Pál kezes urnál, saját érdekükben, minél előbb eszközöljék, mivel ellenkezőleg kártalanítási igényük nem lehet. K.-Vásárhelyt, 1886. július 9. Szabó Dénes, gazda-tanácsos.

— Csikmegye törvényhatósági bizottságának közgyűléséről tudósításunk folytatása, tér szüke miatt, jövő számunkra maradt.

— A csikmegyei havasi javak igazgatóságát Lázár Menyhért ügyvéd folyó hó 1-én vette át.

— Románia a magyar fürdők ellen. Az „E.“-nek belgrádi tudósítója írja: Egy igen előkelő bukaresti oláh nagykereskedő beszélt nekem egy gyönyörűségi történetet: „A mult csütörtökön fölemtem (Bukarestben) a rendőrséghez, hogy külföldi utlevelet váltsak magamnak; a tisztviselő első kérdése volt, hogy nem utazom-e valami magyar fürdőbe, mert ha igen, egy 10 frank helyett 600, azaz hatszáz frankot kell fizetnem az utlevélért, ha pedig csak rendes utlevéllel utazom, (mely július 1-je óta állított ki,) és mégis meglátogatnék egy magyar fürdőt és ezt a román hatóság megtudja, egy 600 frank helyett 1200 frankot kell fizetnem.“ — Midőn e meszerű intézkedés fölött csodálkozásomnak adtam kifejezést, a kereskedő, kit egész Romániában komoly férfiak tartanak, becsületszával erősítette, hogy az általa elmondottak épen ő vele történtek.

— A gyergyó-sztriklói „rongyhasznosítóegylet“ májálisa a folytonos esőzés miatt bizonytalan időre elmaradt. — A „Polgári olvasó-kör“-é pedig június 29-én nagy nehezen és sok viszontagság között végre megtartott, de nem kiinn a szabadban, hanem bent a városban a Dendynk-féle kert helyiségében. Az eső ekkor is folyton esett s e miatt a multság is gyengén sikerült. Este a Laurency-féle teremben kellett volna, hogy folytatása legyen, de az is, a hölgyek részéről mások nem tapasztalt részvétlenség miatt, bizony silányul sikerült. Legyen Medardusnak lelke rajta!

— Köszönetnyilvánítás. A helybeli felső-népiskola szorgalmas és jó magaviseletű tanulóinak megjutalmazására még adakoztak: a k.-vásárhelyi kiségitő takarékpénztár 2 frtot, Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd ur 2 forintot és Szöcs József polgármester ur 1 forintot. Ezen adományok — kivén a kiségitő takarékpénztártól, mely megkésés miatt kiadható nem lévén, a jövő tanévre tartatott fenn — a záró ünnepély alkalmával kiosztattak. Fogadják a nemes szívű adakozók iskolánk iránt meleg érdeklődést tanusító becses adományaikért itt a nyilvánosság terén is hálás köszönetünket! K.-Vásárhelyt, 1886. július 4-kén. A felső-népiskola igazgatósága.

— A szárazpataki róm. kath. egyháztanács, egyhangu határozata következtében, a nyilvánosság terén is köszönetet mond t. Manchen Mihály segessvári harangöntőde-tulajdonos és vezető urnak, azon szép és kellemes hangu harangért, melyet egyháza számára említett egyházközség általa öntetett; s a hol harangra lesz szükség, bátran forduljanak fennemlített cézhez, mert a nagyra becsült „Székelyföld“ hirdetési rovatában tett ajánlatainak tökéletesen megfelelő, szolid munkát készít, s az általa öntött harang hangja, kellemessége által, minden várakozásnak tökéletesen megfelel. Szárazpatakon, 1886. július 7-én. Rápolthy Ferencz r. kath. lelkész, az egyháztanács elnöke.

— Új üzlet. Ifj. Bándy István fiatal kereskedő a kézdivásárhelyi piacon (a Hankó-féle házban) söraktárt és fűszerkereskedést nyitott. Felhívjuk a közönség figyelmét erre vonatkozó hirdetésünkre.

— Helyreigazítás. A kézdivásárhelyi kiségitő takarékpénztárnak lapunk mult számában megjelent kimutatásaiban a következő lényeges sajtóhibák fordulnak elő: Az 1886. június havi forgalomnál a bevételek között: 1886. december 1. helyett olvasandó: 1886. június 1.; váltóvisszleszármolási kamat-számlán 47 frt helyett olv. 47 kr.; vegyes államdíj-számlán 19 frt helyett 19 kr. Az első félévi forgalomnál a bevételek között: 1886. június 1. helyett olv. 1886. január hó 1.; 431 frt 05 kr helyett 481 frt 05 kr.; összesen 397161 frt 11 kr helyett 397171 frt 11 kr. A kiadások között: váltóvisszleszármolási kamatszámán 190833 frt helyett olv. 1908 frt 33 kr.; tisztviselői díjszámlán 60 kr helyett 60 frt. A nyemeremény- és veszteség-számlánál: Jövedelem: összesen 7010 frt 32 kr helyett 7610 frt 32 kr.

A kézdivásárhelyi „Rudolf“ kórházról.

Juniushavi gondnoki jelentés.

A m. szent korona országai vörös kereszt egytelének központi szívelyes segélyezése mellett fennálló kézdivásárhelyi „Rudolf“ kórházra vonatkozó gondnoki jelentésemet 1886. június haváról van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

Június hó végével Baló László számvevő ur a kórház főpolgármestere Sárkány Gyulánál által vezetett ellenőrzési könyveket számbaveve, lezárta s azokból a következő eredmények tüntek ki:

Június hóban ápolatott 30 beteg, elbocsátott 18, meghalt 1, maradt a hó végével 11; ápolási nap volt 418, a hó végével 209 frt — kr; ebből ingyenes ápolási nap 74, a 50 kr — 37 frt — kr; ezt levonva, maradt 172 frt.

Kovács Károly pénztáros ur kimutatása szerint a havi forgalom volt:

Bevételek:

Pénzmaradvány-áthozatal a m.	
hóról	196 frt 43 kr.
Ápolási díjból	3 frt 50 kr.
„ „	3 frt 50 kr.
„ „	2 frt — kr.
„ „	5 frt — kr.
„ „	1 frt 50 kr.
Király Ő felsége adománya	500 frt — kr.
Június hóban elfogyasztott termények értéke	20 frt 23 kr.
Takarékpénztári kamatokból betét után	77 frt 12 kr.
Kiségitő takarékpénztári kamatokból	30 frt 76 kr.
Összesen	840 frt 04 kr.

Kiadások:

Szabó Albert ur számlájára	1 frt 50 kr.
Konyhai szükségletekre	10 frt — kr.
Kórháznál munkadíjakért	21 frt 89 kr.
Sárkány Gyulánál fizetésébe	14 frt 50 kr.
Mikonya Józsefné fizetésébe	14 frt 50 kr.
Szolga és szolgáló fizetésébe	10 frt — kr.
Jun. hóra az ápolóknak czukor-, kávé- és borpénz	6 frt 64 kr.
Dr. Sinkovics Ignác ur ápril, május és június fizetésébe	50 frt — kr.
Molnár Józsiás urnak lisztért	70 frt 38 kr.
Tejért	12 frt — kr.
Fűszer-árakért	12 frt 90 kr.
Husért	22 frt 94 kr.
Gyógyszertárba	55 frt 32 kr.
Június hóban elfogyasztott termények értéke	20 frt 23 kr.
Takarékpénztárba kamat-betét	77 frt 12 kr.
Kis. tak.-pénztárba	30 frt 76 kr.
Pénzmaradvány a hó végén	409 frt 33 kr.
Összesen	840 frt 04 kr.

Az előfordult betegségek neveiről az orvosi jelentés fog felvilágosítást nyújtani.

Tisztelt választmány! Június hóban sem fordult elő semmi nevezetes esemény kórházunk kebelében. Ezuttal jelezni kívánom azt is, hogy január 1-től június végéig a fél-évben 93 beteg ápolatott a kórházban s júliusra 11 maradt. Kórházunk egészséges helyi fekvésénél fogva teljesen megfelelő a cél-nak, berendezése mintaszerű, az ápolás kitünő s a kívánalmaknak teljesen megfelel.

Mely jelentésem után maradok a tisztelt választmány iránti tisztelettel

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. július 6.

Szöcs József,
kórházi gondnok.

A csikzsögödi fürdő gyógyvendégeinek névsora.

I.

Dr. Spányik József ezredorvos Cs.-Szereda, 3 személy. Borosnyai Gábor, m. kir. honvéd hadnagy Csik-Szereda, 3 sz. Baló János, megyei irattárnok Cs.-Szereda, 3 sz. Baló Zoltán, m. kir. adótiszt Deés, 1 sz. Vitális Károly, r. kath. plebános Atyha, (Udvarhelym.)

3 sz. Máté Józsefné, földbirtokos neje Szeleldek (Szebenmegye) 3 sz. Kovács György, megyei keblí pénztári ellenőr Cs.-Szereda, 4 sz. Zípera József, kir. törvényszéki hivatalnok 8 sz. Bokross Endre, kir. törvényszéki hivatalnok Cs.-Szereda, 4 sz. Lakatos Mihály, tanár Cs.-Szereda, 4 sz. Heigel Lipót, m. kir. számtiszt Cs.-Szereda, 1 sz. Györfly Sándor, kir. törvényszéki hivatalnok Cs.-Szereda, 1 személy. Árdt Ernő, kir. törvényszéki bíró Cs.-Szereda, 3 sz. Vajna Tamás, kir. törvényszéki elnök Csik-Szereda, 4 sz. Szász Lajos, m. kir. adótárnok Cs.-Szereda, 6 sz. Török Dénes, kir. tvszéki jegyző Cs.-Szereda, 1 sz. Lukács József, m. kir. számtiszt Cs.-Szereda, 6 sz. Bíró Ferencz, kir. tvszki irodatiszt Cs.-Szereda, 5 sz. Benedek István kir. tvszéki iroda-igazgató Csik-Szereda, 4 sz. Sipos Sándorné, földbirt. Vaja (Maros-Tordam.) 3 sz. Dósa Gábor kir. törvényszéki bíró Csik-Szereda, 5 sz. Hutter Pálné, vendéglősné Cs.-Szereda, 6 sz. Latzina Henrik, vendéglős Brassó, 1 sz. Szacsavay Imre kir. j.-bírósi aljegyző Cs.-Szereda, 4 sz. Összesen 87.

A közönség köréből.*)

E b. lap 54-ik számában a kovásznai papválasztásról egy cikk jelent meg, melyben „Egy jelenvolt“ többek között ezeket írja: „A Gönczy-pártiak pressziója öt tagot elvont a más párttól, egy tag a presszió miatt eltávozott; ha helyben távirka nem lesz, vagy Csekme, vagy Csiki lenne kovásznai pap.“

Az „Egy jelenvolt“-nak elméje bizonyosan balra kanyarodott volt akkor, midőn ily valótlanságot nyílt ténre bocsátani mert s ez által a választókat nulla personáknak tekintti. Ha csakugyan benőtt maig a feje lágya, igen jól tudhatná, — s lehet, tapasztalta is — hogy azon egyének, kik Gönczyt választották, mind intelligens egyének; azokra, illetve azoknak, nincs okuk, hogy pressziót engedjenek magukra gyakoroltatni.

Ennélfogva ajánljuk az „Egy jelenvolt“-nak, hogy ne üzze a „hű bele Balázs“ bonldját tovább, mert az alaptalan gyanúsítások mestersége igen csunya foglalkozás, mely a rágalmazónak többnyire kellemetlen helyzetet készít elő; hanem tanulja meg, mi az igazság, mert e nélkül az emberi jellem nem sok becses bír.

Többen.

Szerkesztői izenetek.

M. Lébény. A konfirmáció folyó hó 18-án lesz.

F. J. K.-Vásárhelyt. A ker.-ifjúság számadását tér szűke miatt csak a következő számban adhatjuk.

Piaci árak.

Kézdi-Vásárhelyt, július 1-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 6 frt 80 kr.
„ (elegy)	— frt — kr.
Rozs (tisztá)	3 frt 80 kr.
„ (elegy)	— frt — kr.
Arpa (tisztá)	2 frt 80 kr.
„ (elegy)	2 frt 40 kr.
Zab	2 frt 20 kr.
Törökbüza	4 frt 60 kr.
Kása (köles)	7 frt — kr.
„ (árpa)	24 frt — kr.
Borsó	5 frt 50 kr.
Lencse	8 frt — kr.
Fuszulyka	4 frt — kr.
Pityóka (legszebb)	— frt 20 kr.
Marhabús	kilogr.-kiut — frt 28 kr.
Disznóhús	— frt 36 kr.
Juh-hús	— frt 20 kr.
Szalonna	— frt 60 kr.
Faggyu (nyers)	— frt 18 kr.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Július 6-án.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	105.90
Magy. papírdárdék 5%	94.95
Magyar vasuti kölesön	154.25
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	100.70
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államköt. III.	120.
Magyar földtehermentesítési kötvény	105.25
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	105.25
Temes-bánáti földteherm. kötvény	105.25
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	105.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	105.35
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	105.25
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	100.

*) Ezen cikkért a felelősséget csak a sajtóhatósággal szemben vállaljuk el. Szerk.

Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	122.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	125.50
Oszták járadék papírban	85.10
Oszták járadék ezüstben	85.75
Oszták járadék aranyban	118.25
1860. államsorsjegyek	139.50
Oszták-magyar bankrészevény	8.70
Magyar hitelbank-részevény	285.7/8
Oszták hitelintézet-részevény	279.80
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.93
20 frankos arany	10.—
Német birodalmi márka	62.—
London (2 havi váltókért)	126.40
20 márka arany	12.38

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyílt tér.*)

Nyilatkozat.

A „Székelyföld“-nek folyó hó 8-án megjelent 54. számában Barthos József ur a lovagiaság fogalmát, egyéni érdekeihez mérten, olyan keretbe foglalja, melyre bárki, ki annak szabályaival tisztában van, rá nem ismer; mert ő — nyilatkozata szerint — a félremagyarázhatatlanul kifejezett lenézést és megvetést, melyben általam részesítettett, sértésnek nem tekint, hanem gyermekes dolognak tartja. Nagy szerencse, hogy a becsületsértés és lovagias eljárás fogalmának megállapítását nem Barthos József urra bízták, mert manapság nem léteznék becsületsértés; ön talán csakis a csattanós eseteket tekinti olyannak, s ezt is csak akkor, ha előzőleg négyszer-ötször már megsértettett.

Ne csürje-csavarja a dolgot, Barthos ur! Tény az, hogy segédeim az ön kihívását visszautasították és e szerint önt párbajképelennek nyilvánították, mire ön két, e lapok hasábjain megjelent nyilatkozattal felelt s vett magának elégtételt önnel szemben használt ezen kifejezésemért: „Ön szemtele-nebb a mézáróslégnél“, a helyett, hogy mint sértett fél, ügyét becsületbíróság elébe vitte volna.

Barthos ur nyilatkozatában ferdítésekhez is folyamodik, csak valahogy magát tisztára moshassa. Azt állítja kérdéssel nyilatkozatában, hogy én magán-okokra hivatkozva, nem fogadtam el a kihívást; én nyilatkozatomban más okokra hivatkoztam és nem magán-okokra, s nem én utasítottam vissza a kihívást, hanem segédeim, s be is számoltak vele a közönség előtt; én abba csak beleegyezésem adtam, mert korlátlan felhatalmazással voltak általam megbízva.

Hogy segédeim visszautasító határozatába beleegyeztem, a már irt okon kívül vezérelt engem még a következő:

Önök, Barthos József ur, társadalmi állása olyan, — nem a születésből folyót értem — mely nem kötelez senkit arra, hogy önnel lovagias uton számoljon le; mert bárha legközelebbi rokonai, mint atyja testvéreinek gyermekei, kocsisok, béresei stb., mégis, ha eddigi életpályája alatt viselt dolgai kifogás alá nem esnének: hiszem, nem utasítottat volna vissza kihívása s felavattam volna lovaggyá. Azonban ezt véghetetlen nagy sajnálatomra nem tehettem, mert ön viselt dolgai miatt csak az én fáradságos és költséges utazásom és közbenjárásom következtében tehettem le hetedoszályos korában a vizsgát s akkor is csak azon feltétel alatt, ha ön azon gymnasiumból eltávozik, mert ott többé meg nem türetett; mert önt atyja saját házamnál azon ötven forintért, melyet állítása szerint öntől Kolozsvárt az utczán elraboltak, mindenkigondolható módon szidta és átkozta; és végül, ha ön képes lett volna egy, bár picinyke állást kiérdemelni s teljesítette volna közigazgatási gyakornoki ki-neveztetéséhez kötött ama feltételt, hogy az államvizsgát legtegye s annyi éveken keresztül nem hagyta volna a kérdéselt feltételt pium desideriumnak: akkor és csakis akkor emelhetné fel üressen maradt fejét s beszélhetne még amolyabban is jelen és ehhez ha-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

sonló esetben. Azonban tovább nem folytatom az indokokat, melyek a kihívás visszautasítására vezettek, mert egy ok is elég arra, hogy a visszautasítás jogos legyen; hanem, Barthos József ur! kijelentem, hogy a fentebbiek szerint önnek minden tette és nyilatkozata olyan, mely számításba nem jöhet, s mint ilyen, lovagias cselekményre képtelen, s ezt nem én egyedül, hanem segédeimmel együtt állítom. Ezzel önnel végeztem.

Altörja, 1886. július 8.

Br. Apór János.

Sz. 4. 1886.

k. p. v.

HIRDETMÉNY.

Az 1887. évi választók névjegyzéke a tanácsház nagytermében közszemlére kitétetett.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. XXXIII. t.-cz. 44. §-a értelmében felszólalni, a felszólalás ellen pedig észrevételt tenni lehet; végül a felszólalások és az azokra tett észrevételek a központi választmány elnökségéhez július 25-ig betérjesztendő.

Kézdi-Vásárhely, 1886. július 5.

Szöcs József s. k.

k. p. v. elnök.

Ifj. Kovács Dániel s. k.

jegyző.

Sz. 1321—86.

Pályázati hirdetmény.

Az orbai járáshoz tartozó papolezi körjegyzői állomás elhalálózás folytán üresedésbe jöven, arra alattírt járási szolgabíró által az 1871. évi XVIII. t.-cz. 83. §-a értelmében ezennel pályázat nyittatik a választás határidejéül folyó évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 9 órája Papolecz község házánál ezennel kitűzetik.

A körjegyzői javadalmazást képezi:

1) évi 400 frt készpénzfizetés;

2) a szokásos irodai átalány.

Pályázni szándékozók felhivatnak tehát, hogy az 1871. évi XVIII. t.-cz. 74. §-a, illetve 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket alólírt szolgabíróhoz folyó évi augusztus hó 2-áig bezárólag annál inkább nyujtsák be, minthogy később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kovácsna, 1886. július hó 7-én.

Az orbai járás szolgabírája:

1—3

Hollaky Attila.

Sz. 1740. tkkvi

1886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy gyergyószentmiklósi Madaras István végrehajtónak gyórszentmiklósi Bíró Balázs végrehajtást szenvedő elleni 180 frt tőkekövetelés és

járlékai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Gyergyó-Szentmiklós község határára fekvő, a gyergyószentmiklósi 1154. számú tjkvben 2-től 4. és 7-től 18. r.-sz. alatt foglalt ingatlanokra az árverést 333 frt 59 krban ezennel megállapított kiálattási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi augusztus hó 17-ik napján délelőtti 8 órákor a telekkönyvi hivatalnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiálattási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1886. évi május hó 22-ik napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Sz. 186—1886.

v. h.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó a csikszere-dai kir. e. f. törvényszéknek 1886-ik évi 265. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint végrehajtató csikszeredai Dr. Betegh Antal-nak 300 frt o.é. követelése sjárlékai iránt végrehajtást szenvedő tusnádalvégi Ró-mer Ferencz és nejének kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 700 frtra be-csült ingóságok, u. m.: 24 drb sárga festéktű ágya, 50 drb sárga festéktű asztal, 12 drb sárga festéktű kontöstartó, 24 drb töltött diván, 12 drb matrác, 24 drb matrác, 12 drb metszett fali tükör, 12 drb sárga festéktű mosdó-kasztén és 24 drb sárga nád egyes szék el fognak adatni, minek a csiktusná-dalvégi fűrdőn alperes lakházánál leendő eszközésére határidőül 1886 ik évi ju-lius 22-ik napjának délelőtti 8 órája

tűzetik ki, mely árverésre a vevők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. §-ai szerint, szükség eseté-ben becsáron alól is eladatni fognak azonnali készpénzfizetés mellett.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1886-dik évi július hó 8-án.

Boeskor László,

bir. végrehajtó.

M. kir. só nagy és kis árua.

ÜZLETNYITÁS.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Háromszék megye részére a parajdi só nagy raktárt a piacon a Hankó László féle ház alatt július 1-én a forgalomnak átadtam és azzal kapcsolatban fűszer- és bőrüzletet rendeztem be.

Midőn ezt a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni kívá-nom, egyszersmind kérem szíves megbízásait s maradtam

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. július 4.

kiváló tisztelettel:

ifj. Bándy István.

Pontos és gyors kiszolgálát!

2—3

Jutányos árak!!!

Szállítási és bizományi üzlet.

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.